

SEANCE

(2022)

Gaspard vertelde het mij. Gaspard Verdoodt. Ik ken Gaspard al zo lang ik leef, voor zover ik mij kan herinneren. Onze wegen gingen ontelbare keren uiteen en kwamen even vele keren weer samen. Zoals de wissels in het station Brussel-Noord, waarop de treinen dokkeren en knarsend op de sporen blijven en je denkt van ooit gaat dit mis en doet deze trein zijn eigen zin. Gaspard Verdoodt, eenzaam, mager en taai, randonneur, gewezen ambtenaar bij de Regie voor Telegraaf en Telefoon, vertrouwd met het maken van verbindingen, weduwnaar, grijze stoppelbaard met sik, Antwerps accent wegens Antwerpse moeder - wat blijkbaar een dominant gen is -, zelfverklaard ingewijde in de geesteswereld en vaste gast in winterresorts in het zuiden zoals verder mag blijken.

Gaspard zat bruingebrand in de Starbucks in Brussel-Noord, op zich al een bruingebrand café, koffiebar. Hij viel me op, zoals bij camouflage, toen hij bewoog en een teken van herkenning maakte en ik hem herkende. Hij wachtte op zijn verbinding en ik kwam hetzelfde doen. Hij had een reiskoffer bij, ik had een reiskoffer bij. Buiten was het winter en bevroren de daklozen bij dag en bij nacht.

Gaspard dronk een Espresso Shot, ik een Caffè Misto. Ik vroeg hem of er nog nieuws was van de geesteswereld. Van mij kon hij die vraag hebben. Hij keek mij aan met priemende ogen. Wie hem niet kende zou denken en vrezen dat hij je daarbij doorgrondde tot op de diepste laag, maar zo keek hij al gans zijn leven en veel was de wereld er niet door veranderd.

‘Het was weer de moeite,’ begon hij. ‘A-v-o-l-o-n-t-é!’

Dat was het bij hem altijd, de moeite.

‘Juist terug?’

Hij knikte. ‘Afrika. Noord-Afrika. Magic Life resort.’

‘Magic Life? Echt?’

‘Ik zweer het. Elke winter volgeboekt. Ik ga de laatste jaren elke winter. Ze kennen mij daar. Euh... wanneer is uw trein?’

Met die vraag wist ik dat een verhaal zou volgen en dat hij zou beginnen met een ruime inleiding.

‘Om het uur.’

‘Ah, ok, awel, stel u voor...’ Hij nam, alle verhoudingen in acht genomen, een stevige teug van zijn Espresso, begon een terrein en een gebouw vorm te geven met zijn lange vingers en pezige armen, dan volgden losse gebouwtjes met de toppen van zijn vingers en dan maakte hij kronkels op de tafel waar ik een exotisch zwembad in herkende en nog een exotisch zwembad. Hij keek mij aan om te zien of hij verbinding had en ik knikte.

‘Noord-Afrika. In de winter.’

‘Het Magic Life resort?’

‘Het Magic Life resort,’ met een blik van onderbreek me niet. ‘Ok. We vertrekken van de luchthaven. Voor u een brede spiksplinternieuwe weg met tweemaal twee rijstroken en een karavaan... autocars. We rijden door de zandwoestijn. De weg is geasfalteerd, al de rest is zand, keien, kreupelhout, wat olijfbomen en een hoogspanningslijn. De zee in de verte. Lage bouwsels in beton en snelbouwblokken. Naast de weg en daarnaast en daarnaast afval en zinken afvalcontainers. Geen mensen. Gee-een mensen. En ineens... – hij maakte een grote zwaai met beide handen alsof de hemel open ging: het pa-ra-dijs. Een oase in de woestijn, sneeuwwitte hotels. Een oase in de woestijn aan zee. Sneeuwwitte hotels met grote namen op hun dak. Daartussen de restanten van een dorp, omgebouwd voor de toeristen, met een farmacie en een pizzeria. Nieuwbouw en nieuwbouw in aanbouw. Bestofte bouwvakkers ingepakt met doeken tegen het stof. Stof en stof en aangeplante palmboompjes die omkomen van de droogte en het stof. Een wirwar aan wegwijzers leiden naar de resorts. De autocars op diesel wringen zich door de wirwar aan straten. Ze voeren toeristen aan en af, stoppen, lossen, laden, optrekken, wegwezen. Afgesloten resorts. Guantanamo heeft er niets aan. Ik overdrijf, die toeristen zijn er vrijwillig en er heerst een open regime. Soit, waar was ik... Aankomst in het Magic Life resort. All inclusive! Korte dagen. De zon komt niet hoger dan dat – hij gaf met vlakke hand het zenit aan – en de gasten liggen dan in die zon, de pens goed gevuld, op hun speklaag aan het zwembad. - De goed gevulde pens kon hij bij zichzelf niet uitbeelden. - Als zeehonden. Er zijn in Noord-Afrika geen zeehonden en de lokale bevolking ligt in die uren ook niet aan het zwembad. De zeehonden zijn immigranten. Ze leggen hun cultuur op aan de lokale bevolking. Niet omgekeerd zoals in hun thuisland, hier dus. De lokale bevolking kleedt zich tijdens de werkuren in lokale klederdracht en verdient een centje aan de toeristen. Een kleiner centje dan de centen die de toeristen uitgeven. Die gedragen zich niet als gasten maar als eigenaars, als kolonialisten, heersers, klanten, koningen.

Na zonsondergang neemt de verveling nog toe bij de gasten. Ze hebben met hun blauw bandje aan de pols al all-in ontbeten, al all-in aangeschoven over de middag, all-in gebak gehad bij de

koffie, een pousse-café genomen, en ze hebben al all-in geaperitiefd. Telkens gaan ze voldaan achterover zitten en blinken uit hun ogen. Naar het einde van de dag toe, voelen ze zich misselijk en hebben nog een avondmaal en een avond en nog zoveel dagen te gaan. Wanneer de zon onder is lopen ze rond als gevangenen op de wandeling, hangen voor tv en gaan zich opfrissen en omkleden voor het avondmaal na een dag van transpiratie en zware arbeid. Er zijn georganiseerde spelletjes, waar ze naar kijken en waar een paar jonge gasten aan deelnemen. Ze zijn er voor de zon, moeten hun laatste verlofdagen opnemen en hun dertiende maand besteden. Het leven is duur geworden. Maar ‘we moeten toch iets hebben in het leven. We werken ervoor.’ – hij maakte aanhalingstekens met tweemaal twee vingers naast zijn hoofd – Geldstress, noemen ze dat. Hoe meer stress rond geld, hoe sneller een mens vindt dat hij zich toch iets mag permitteren. Met de vergoeding die de werkmensen krijgen voor hun werk kunnen zij zich een wintervakantie permitteren. Ze weten dat en wachten er op, iedereen weet dat. De overlegeconomie gaat ervan uit dat dit de werkmensen motiveert om productief het werk te blijven doen dat ze doen.’

‘Gij zijt precies van de PVDA geworden, Gaspard. Ik dacht dat de geesteswereld uw specialiteit was?’

Gaspard wuifde mijn vraag weg, keek naar mijn koffie die halverwege was en haalde zich nog een Espresso Shot.

‘Ge hebt misschien wel gelijk. Ik lees nu ook andere boeken. Ik heb tijd. Om na te denken ook. Maar luister. In vakantieresorts worden vriendschappen gesmeed die bij reünie in het thuisland heerlijk tegenvallen. Maar we zijn nog niet thuis. Af en toe glijdt een zeehond in het water en glibbert aan de overkant terug aan wal. Dat is een uitzondering. Enkele zeehonden drijven op fluo luchtmatrassen. De matras drijft, zij liggen. Bij de animatie, zeg maar reanimatie, staan de zeehonden als flamingo’s op twee poten tot hun middel in het water, de onderste helft koelt af, de bovenste helft bakt. Ze staan te staan en wuiven met hun armen op het ritme van de beat. Precies een drill bij het leger voor een peloton jeannetten.’

‘Gaspard!’

‘Sorry. Ja... in mijn tijd... Ze wuiven dus. Ze verbruiken daarbij geen calorieën. Bij de heren zie je het verschil tussen arbeiders en bedienden, tussen hakkers en tokkelaars, deze die nog met hun armen werken en deze die alleen nog met hun vingers werken. De dames herkennen bij zichzelf het jonge meisje uit het verleden en geloven er weer in. Voor even toch. Sedert enkele jaren staan er gasten in het water met tatoeages op hun lijf. Van volstrekt symbolische aard, net zoals de watergymnastiek trouwens. Moesten al die tatoeages waar zijn, amai. De

animatie onderbreekt het liggen en is bedoeld om de all-in prijs te verantwoorden. Het zit in de kleine dingen,

De gasten zijn van de generatie waarvan de ouders zich dit niet konden permitteren. De ouders waren van de spaarzame generatie, die hadden werk waarvan ze spaarzaam konden sparen, wat ze deden omdat hun ouders het niet konden. De spaarzame generatie kon bouwen en kon terwijl sparen, voor een keuken, voor een badkamer, voor centrale verwarming, de studies van de kinderen, een reis. Zij, de gasten, hebben eigenlijk nooit moeten sparen. Niet te vergeten, ze hebben geen oorlog meegemaakt hé!’

‘Gij wel Gaspard?’

‘Euh, nee, ik ook niet, maar onderbreek mij niet. Waar was ik? Dat ze altijd goed verdiend hebben en vast verdiend en de lopende kosten betalen met de lopende inkomsten. Grote uitgaven huren of leasen ze, dat zijn dan maandelijkse kosten. Alles geoptimaliseerd. Extra inkomsten kunnen dienen voor extra uitgaven en zo liggen ze in het Magic Life resort. Ze gaan op een andere manier met geld om dan hun ouders, op een andere manier ook dan hun kinderen, die kopen drank in de winkel en gaan bij vrienden fuiven.

Gasten in het Magic Life resort hebben een pensioen in het vooruitzicht en een aanvullend pensioen. Hun woning is afbetaald of het scheelt niet veel. Zij zijn niet gescheiden en bleven hun ganse carrière, tot op vandaag, tweeverdieners. Dat dit allemaal zou kunnen wegvallen..., daar zijn ze bang voor.’

Spreek voor uzelf, Gaspard, dacht ik. Het is bij u weggevallen, weduwnaar.

‘Maar zolang het duurt..., leven ze alsof het eeuwig zal duren en nemen medicatie indien nodig, voor de slaap, tegen de stress, tegen de bloeddruk, tegen de cholesterol en tegen de hoofdpijn. Het genot van seks heeft zich gezien de omstandigheden verlegd naar andere vormen van genieten, slechts relatief bevredigend, maar het lijkt anderen wel te bevredigen, dus... Als anderen kunnen genieten van de zon in de winter, all-in, dan kunnen zij dat ook. En dan verschijnen zij ook als zongedroogde tomaten op het werk, in de winter, met de foto’s op hun smartphone en de foto’s die ze al postten op Facebook en Whatsapp en Instagram. Want ze zitten op alle drie.’

‘Gij gaat er toch ook naar toe, Gaspard?’ Ik stelde geen vragen rond zijn seksleven.

‘Bij mij is dat anders. Ik ben met andere zaken bezig. Actieve hobby’s zoals ik, hebben ze niet. Receptieve hobby’s wel. Als ze een boek lezen, lezen ze dat receptief. Receptief? Consumatief, bestaat dat? Ze consumeren. De auteur moet het voor hen doen of ze haken af en kiezen voor de film, dan hoeven ze alleen maar te kijken, of kiezen voor de serie, op het gevaar af van te

bingewatchen of comakijken, aflevering na aflevering, soap voor gevorderden, thrillerssoap met mooie landschappen. Netflixen is altijd een beetje reizen. En die tijd hebben ze. Ze durven zeggen dat ze een druk leven hebben, maar zo heeft een zwaarlijvige honger. Ze stoppen zichzelf, ze stoppen hun leven, vol. Ga maar eens in hun garage kijken, de zolder, de kelder, als ze die hebben, het staat er vol met miserie die ze één keer gebruikt hebben. Ze laten zich receptief volstoppen.

In het Magic Life resort, onder de zon in de winter, zijn ze de angst ontvlucht, de angst waarmee de media hen volstopt. Ze bekijken tijdens hun vakantie dezelfde media als thuis, maar die deren hen niet want ze zijn niet thuis. Thuis is waar hun angst woont.

Op vakantie beschikken ze over een mooi zandstrand met paraplu's, rieten paraplu's als droge paddenstoelen, en beschikken ze over de zee met aantrekkelijke watersporten zoals banana.'

'Wat?'

'Ba-na-na! Banana en catamaran en waterski. Ik zweer het. Kijk maar eens in de brochures. Niemand ligt op het strand, dat doet te veel aan echte natuur denken, denk ik. De zee ook. Ze gaan kijken, vinken af en blijven liggen aan het zwembad. De bedoeling van een all-in vakantie naar de zon is dat er niets gebeurt, niets dat het stress- of angstniveau kan verstoren. Zo kunnen de gasten, precies zuigelingen, herstellen van het geweld dat de wereld hen de voorbije maanden heeft aangedaan. Geweld onder de vorm van stress, na-ijver, slechte lucht en bullshit opdrachten op het werk. Een amourette kan tijdens een all-in vakantie, maar licht, amourette operette, taratata, theaterspel. Magic Life beschikt over een amfitheater. En nu gij.'

Hij goot zijn espresso naar binnen, meer beweging dan koffie.

'Een tijdje geleden verscheen een studie waarbij wetenschappers op basis van een aantal criteria konden concluderen dat de mens in staat is tot een winterslaap. Wat de zeehonden, all-in, in de zon, aan het zwembad aan het doen zijn, of aan het niet-doen zijn, voldoet aan deze criteria. De mens wil in de winter naar de zon om er te winterslapen. Skiërs zijn dan waarschijnlijk die gasten die zich verzetten tegen de winterslaap, die de winterslaap in de muil lachen. Allez, buiten de après-ski dan, die trouwens lang duurt de dag van vandaag want de sneeuw is ver te zoeken in die skioorden. Soit. Zover ging de studie over de winterslaap niet voor zover ik mij herinner. Waar wetenschappers toch allemaal niet voor gesubsidieerd worden. Geen idee of het fundamenteel of toegepast onderzoek was.

Nu zou je denken dat de zeehonden, in tegenstelling tot echte zeehonden, tijdens de leegte van het liggen tot inspiratie of creativiteit of een initiatief zouden komen, maar dat gebeurt niet. ... Tot op de vijfde dag. ... Luister nu goed! ... Kwam het door de overdaad aan alcohol, suiker,

verzadigde vetzuren..., ik ben overtuigd van wel, luister goed: Didier De Gheest, ambtenaar bij de FOD Volksgezondheid, zijn echtgenote Renilde De Gheest, onderwijzeres, hun vrienden Filip Den Doncker, aannemer van kleine verbouwingswerken, zijn echtgenote Katrien Den Doncker, maatschappelijk werkster en meewerkende echtgenote, Johan Van Geel, psychiatrisch verpleegkundige, zijn partner van jonge leeftijd Davy, en als laatste in de rij: Debbie, zonder partner, ongeleid projectiel, die iets in social media deed, met zeven samen, verenigd sedert de avond van de derde dag, beslisten op de vijfde dag om 's avonds... een seance te houden.'

'Gij weet dat allemaal, namen, wat ze doen, wie met wie is?'

Gaspard trok met zijn rechter wijsvinger het onderste lid van zijn rechter priemend ogen naar beneden. Wou hij zeggen van 'ik heb mijn ogen niet in mijn zakken, jongen'. Hij keek mij aan met een alziend oog en maakte dan een zwaai met zijn hand langs zijn hoofd. Ik interpreteerde dit gebaar als: onderbreek mij niet, ik heb mijn contacten tot in de hoogste regionen, het is niet allemaal waar wat ik hier zit te vertellen, ik doe er een klets bij zoals elke verteller, maar wil je het horen of niet?

'Ok,' zei ik.

'Een seance dus. Het idee kwam niet van Debbie. De beslissing kwam er niet op basis van eigen initiatief. De beslissing ontstond op basis van een gerucht. Een ander gezelschap had een seance gehouden. Daar waren geruchten over. Geruchten, waarbij moet vermeld worden dat de school zeehonden waarvan sprake alginds in Noord-Afrika allemaal het Vlaams spreken, tot dezelfde culturele canon behoren en hebben geboekt bij dezelfde touroperator, bekend voor zijn all-in groepsreizen, prijs/kwaliteit en gegarandeerd onvergetelijk verblijf. Dat ander gezelschap had op basis van deze seance blijkbaar veel gesprekstof waar de buitenstaanders na vier dagen all-in verblijf afgunstig op waren. Gesprekstof die tot aan de balie ging. 'Une séance quoi? Monsieur Gaspard? Monsieur Gaspard encore...? Mais enfin... Il fait ça tous les ans maintenant? Ben... oui apparemment.' Dat zeiden die aan de balie. Die dachten dat ik er voor iets tussen zat. En ze hadden misschien wel gelijk... Ik, met mijn kennis...'

Gaspard lachte geheimzinnig en liet een mysterieuze stilte vallen. Verdoodt, kwam er in mij op, staat nog in contact met zijn overleden echtgenote. Zijn kennis van de geesteswereld was daar begonnen, bij haar sterfbed. Hij was daarna lezingen beginnen geven.

'Renilde en Katrien, de derde dag ... volg je nog? Renilde De Gheest en Katrien Den Doncker, awel, die leerden mekaar kennen op de derde dag toen ze het hoofdrestaurant binnenkwamen. Ze hadden hetzelfde model lederen sandalen aan, zo bleek, Maghreb Leather, lokaal gekocht.

Die van Katrien hadden een gouden gesp. Dat had Renilde onmiddellijk gezien. Zij had geen gouden gesp. Dat had Katrien onmiddellijk gezien. Zij had een gouden gesp. De dames konden kiezen voor afgunst maar aangezien ze nu al drie dagen voor een babbel op hun echtgenoot waren aangewezen en deze niet kon babbelen zonder praktisch toepasbare inhoud, grepen de dames de kans met open armen. Dat bood Didier het perspectief op rustig lezen en leverde voor Filip weinig verandering op. Didier en Filip zijn de echtgenoten.

Filip was geen lezer, hij was evenmin van het zittend of van het liggend type. Hij was van ‘de vooruit’. Zo zeggen ze dat in zijn streek, zei-den ze dat, vroeger. Werken voor de vooruit. Filip was moe, offerde het bouwverlof van de zaak op om zijn huwelijk te redden. Niet dat dit huwelijk op de klippen was gelopen, het was eerder aan het stranden, aan het verzanden. Een Zwinhuwelijk. Al zijn tijd ging in de zaak en wie kwam hij in de zaak tegen? Katrien. De zaak was te klein voor een secretaresse en Katrien wou achter haar man en de zaak staan, aldus Filip. Katrien had een enigszins andere kijk op Filip en op hun huwelijk en op de zaak. Filip was aannemer, hij had een klein bouwbedrijf. Maar het was haar nog steeds niet duidelijk of daar veel van in huis kwam. Het leverde in elk geval geen stabiel inkomen op. Filip ging graag zijn vrienden helpen en geraakte daar dan in situaties verwikkeld. Hij deed dat helpen waarschijnlijk om bij die vrienden in aanzien te komen, gewaardeerd te worden. Katrien was van het type dat verklaringen zocht. Ze was niet geslaagd in haar eerste jaar psychologie en had haar ambities noodgedwongen gedownsized naar maatschappelijk werk. Filip was een goede vakman maar bleek niet de competenties te hebben om een zelfstandig bedrijf te runnen. Hij was te afhankelijk van de waardering van de ander, aldus de diagnose van Katrien.

Zij had ervoor gekozen om niet bij de overheid maar in de privé te werken en zich daar op te werken. Ze wilde goed geld verdienen, zoveel als een psychologe, en dat was nodig want er zijn twee kinderen, Filip bracht niet geregeld geld binnen, zij betaalde de lening van het appartement af, haar appartement, en zij ambieerde de eigendom van een alleenstaande woning in pastoriestijl, zoals een psychologe. Naast het avond- en weekendwerk in de zaak, werkte ze bij een interimbedrijf waar ze met haar team verantwoordelijk was voor een aantal bedrijven en daarbij vooropgestelde targets moest halen. Ze voelde zich op haar werk de locomotief van haar team, waarvan sommige leden hun uren klopten en maandelijks hun wedde ontvingen zo lang het duurde en het bleef duren omdat zij de trein trok en dus trok voor acht wagons. Ze ging er onderdoor, burn-out, was terug aan het werk, te vroeg, om financiële redenen, en nu waren ze op basis van haar eindejaarspremie op wintervakantie naar de zon. Burn-out. Daar heb je toch

al van gehoord? Het is al burn-out wat de klok slaat de dag van vandaag. Het heeft met de energiecrisis te maken.'

'Maar Gaspard toch. Heb jij nooit eens een dipje gehad?'

'Ja maar bij mij was mijn vrouw wel overleden hé! Maar ik ben er door gegroeid! Ik ben door een catharsis gegaan... Ja... Een catharsis... Een emotionele zuivering... Waar zat ik?'

'Seance.'

'Seance?'

'Katrien en Filip.'

'Ah ja. Awel. Katrien. Katrien wist dat Filip een ander verhaal vertelde. Hij zag niet dat hij veel deed om te tonen dat hij evenveel was als een ander. Zij zag dat wel, daar was ze psychologe genoeg voor. Daarbij overcompenseerde hij. Hij wilde tonen dat hij zelfs beter kon en meer was dan een ander. Die overcompensatie bracht decompensatie met zich mee – zo redeneren psychologen, in die termen - en dan bleef Filip plakken met de vrienden. De kinderen waren bijna uit het huis en Katrien hoopte dat er dan meer ruimte zou komen, financiële ruimte. Maar zou ze dan nog bij hem blijven als het niet meer voor de kinderen was? Ze droomde als puber van een sterke, stabiele man. Haar vader was bipolair. Nog een reden om psychologe te worden. Een sterke, stabiele man, ze zag dat in Filip, sterk en stabiel, omdat het in hem kon gezien worden, omdat hij een stevige muur kon metselen, maar het bleek er niet in te zitten, er kwam nooit een dak op de muren.

Maar genoeg over die twee. Renilde ..., Renilde van het andere paar sandalen, was van het onderwijzerestype. Ze was ook onderwijzeres. Ze zag er op haar tweeënvijftigste nog vijfendertig uit en zag er op haar zestiende ook al vijfendertig uit. Synthetisch materiaal waar de evolutie geen vat op heeft. Ze droeg een ponykapsel met paardenstaartje. Zo ziet een schooljuffrouw er toegankelijk uit voor de schoolkinderen. Maar de kinderen hielden niet van haar, daar ben ik zeker van. Ze had dun fijn haar en een flauw paardenstaartje en ze boog zich uit de hoogte naar het kind, net niet diep genoeg, ken je dat?, en ze zag alles. Dat maakte dat Didier, haar man, meer in zijn hoofd ging leven.

Haar man, Didier dus, Didier De Gheest, was niet van 'de vooruit' zoals Filip. Hij was eerder van het beschouwend type. Op het werk noemden ze hem Hegel. Hegel? Awel Hegel. De filosoof. Ge hebt toch al wel van Hegel gehoord? Ik leg het u uit: Monty Python. Monty Python - die video van die voetbalmatch - The Philosopher's Football Match - wereldkampioenschap in München - de Duitsers tegen de Grieken - Hegel en Aristoteles op de middenstip – Confucius fluit de aftrap, Confucius, de scheidsrechter – het spel begint maar Hegel laat de bal liggen –

Hegel overdenkt de situatie met Nietzsche – Didiers collega's lachen - blikken op hem gericht - Hegel - gedoopt - einde koffiepauze. Voilà, Hegel.'

'Ik ken dat filmpje.'

'Ge zijt mee. Socrates scoorde met de kop. Didier herinnerde zich van het filmpje dat Socrates scoorde met de kop. Zijn eigen hoofd diende niet om te koppen. Stel je voor. Zijn hoofd was zijn huis. Didier had een aantal verhaallijnen in zijn hoofd waarover hij graag mijmerde. Die verhaallijnen waren ontstaan op zijn werk, waar de tijd en de omgeving en de werkinhoud hem bijwijken bijzonder neerslachtig maakte. Ge zoudt voor minder. Februaridagen, kil en zonder zon, en het gevoel dat het al de ganse winter zo is en het wil maar geen lente worden. Dan ging Didier naar een verhaallijn in zijn hoofd en doodde de tijd met daarin verder te leven. Bij ernstige verveling kon het scenario zeer erotisch zijn waarbij hij, en zij in het verhaal, veel verder gingen dan wat het koppel Didier-Renilde in de praktijk van het dagelijks huwelijk realiseerde. Didier wist dat Renilde niet in zijn hoofd kon kijken maar twijfelde eraan of ze soms niet toch iets zag. Ja jongen, het is iets...

Renilde en Katrien maakten dus zoals gezegd kennis met elkaar aan de hand van de sandalen aan hun voeten en diezelfde avond zaten de vier samen te eten en was het gezellig, zoals de dames en Filip zeiden. Filip had dat geleerd, de omgangsvorm 'het was gezellig'. Didier stond niet open voor een leerschool in dergelijke omgangsvormen. Hij vond voor zichzelf dat het wel meeviel en kon uit 'gezellig' niet opmaken wat Filip ervan vond. Die liet niet in zijn kaarten kijken. Bij het dessert vonden hij en Filip spontaan een gemeenschappelijk onderwerp, de elektrische auto. Die Filip van plan was te kopen, eigenlijk al gekocht had, maar hij wachtte op de levering, zei hij. En die Didier alleen zou kopen, kunnen kopen, wanneer de betere op de tweedehandsmarkt kwamen. Maar hij volgde het nu toch al op, omdat het hem interesseerde en omdat het ook een gespreksonderwerp was in het restaurant bij de FOD, een praktisch, niet-hegeliaans gespreksonderwerp.

Didier bleek meer aandacht te hebben voor de milieuaspecten, Filip voor de fiscale aspecten en samen voor de autonomie. De autonomie. Ze hadden allebei bestudeerd of ze met een elektrische wagen in het zuiden van Frankrijk zouden geraken. Was dat geen toeval. En toen de mannen samen aan de toog, bij een glas beter bier, op de smartphone naar de modellen zaten te kijken en ze de Tesla toch maar niets vonden, kwam Johan erbij staan want die vond de Tesla ook maar niets en hij maakte indruk met zijn kennis van de ID.3 en ID.4. Eigenlijk vooral met de ID.4. De ID.4 werd gegoogeld, foto's verschenen, gesponsorde sites voor fleet- en businessuitvoeringen, testen, prijzen en promoties. Bleek Johan geen bedrijfswagen te hebben

want psychiatrisch verpleegkundige. De hiërarchische posities binnen het trio werden herschikt en vervolgens nog eens herschikt toen een jongen met soepele heupen kwam aangewandeld en Johan hem als Davy voorstelde en ze een arm op mekaars schouder legden. Didier keek naar Filip en Filip keek naar Didier en zo hadden ze nog een punt van overeenkomst, die Davy was toch wel jong en beslist niet zijn zoon.

De volgende ochtend bleek iedereen mekaar nog te kennen en zaten ze samen aan tafel. Joviaal zoals dat er aan toe gaat in resorts tijdens all-in wintervakanties naar de zon. Debbie schoof die dag om onuitgesproken redenen aan bij het gezelschap. Ze had de dag ervoor aan beide dames gevraagd of ze hun sandaaltjes op de lokale markt hadden gekocht. Deze hadden onmiddellijk begrepen, omdat dames niet alleen de inhoud horen, dat Debbie alleen was en geen woord tot iemand had kunnen richten gedurende drie volle dagen, althans geen woord waarop een wederwoord was gekomen waaruit een conversatie volgde. Ze haalden ter plaatse de geleden schade in en het werd snel duidelijk dat Katriens budget groter was, dat Renilde graag de puntjes op de i had en dat Debbie brede voeten had.

Die volgende ochtend dus, schoof Debbie aan bij het gezelschap, na met haar plateau met een bescheiden bordje en een fruitsapje drie rondjes te hebben gedraaid waar de tafel niet meer kon naast kijken. De heren kenden Debbie alleen van ziens aan het zwembad, de dames kenden Johan en Davy niet, maar ze waren joviaal en gul en all-in en op vakantie, en dan zijn de gebaren en de uitspraken en de gastvrijheid groter.

Didier en Filip betraptten elkaar op een blik waaruit kon opgemaakt worden dat Debbies looks nauw aansloten bij de ID.4 van hun voorkeur en dat Davy nog niet in auto kon rijden. Didier zou in normale omstandigheden meer op zijn niveau blijven, bedacht hij, maar nu was het vakantie.

‘Het is toch vakantie hé,’ zei Filip.

‘We leven maar één keer,’ voegde Debbie er aan toe. Het was niet duidelijk of die woorden opgewekt klonken, Debbie niet liever een tweede keer zou leven en het dan anders en beter zou aanpakken. Maar zo diepgaand werd aan de tafel niet geluisterd. Johan bleek in de ouderenzorg te werken. En Davy gaf een uitleg over zijn studies. Dat wordt niets dacht het gezelschap tot bleek dat Davy bijna een diploma burgerlijk ingenieur op zak had.

‘Koninklijke militaire school. Structure, Mobility and Propulsion,’ voegde Johan eraan toe en hij groeide.

‘Ik ben nu op vakantie,’ zei Davy enigszins blozend. ‘Met Johan,’ en hij keek met ogen en wimpers naar Johan die dergelijk publiek vertoon blijktbaar nog niet gewoon was. De rest van Vlaanderen aan tafel moest de publieke ruimte in hun hoofd herschikken.

‘Wat vind jij van de ID.4?,’ vroeg Filip aan Davy, waarmee hij bewees dat een beetje aannemer voor alle verbouwingen een oplossing heeft.

‘Oh, schoon!,’ riep Debbie. ‘Ik zit in de sjoosjel mie-iedial!’ Waarop ze alle aandacht over zich heen kreeg en de conversatie plat viel. Dat overkwam haar meer.

Filip had Debbie graag bij hun gezelschap. Hij sprak van hun kliek. En Didier had Debbie ook graag bij hun kliek. En Debbie liet zich die aandacht welgevallen. De echtgenotes van hun kant wisten dat en wisten ook dat ze over enkele dagen met hun echtgenoot terug naar huis gingen. Debbie, blond met highlights, was het type dat van honden hield en voor een gastric bypass koos, waardoor ze nog ruim in de verpakking zat en haar minimale bikini bij het liggen aan het zwembad meer te verduren kreeg dan voorzien bij ontwerp. Ze was alleen en bijgevolg verleidelijk voor het testosteron van de heteroman dat een stijgende curve kende onder de zon.

Op de vijfde dag kwam die Debbie af met een handleiding: ‘Hoe moet je een seance houden in vijftien stappen met afbeeldingen?’. Ze had die handleiding van de seancekliek gekregen, wat het gerucht bevestigde. Die kliek had de handleiding op wikiHow gevonden en aan de balie laten printen. In kleur en geniet. Monsieur Gaspard had blijktbaar alleen maar een klein vonkje aan de lont gestoken, voldoende om de kliek te transformeren in een zelfsturend team.’

‘Dus toch gij?’

‘Sjst!,’ knipoog. ‘Voor de seance reserveerde onze kliek aan de balie een geschikt lokaal. Ze konden moeilijk een seance houden in het restaurant, of in de lobby, of aan het zwembad of in een kamer. De allochtone jobstudente aan de balie beschikte niet onmiddellijk over een geschikt seancelokaal, de autochtone manager wel en toonde hen een lokaal waar niemand het bestaan van had vermoed. Zoals je bij een blok rijwoningen niet vermoedt dat er een binnenkoer en tuin achter ligt. In het onvermoed lokaal stond een bureau, een pc-toren met floppy diskdrive en een nijlpaard van een computerscherm. Er stonden rekken met geplooid en gesorteerd beddengoed en handdoeken. Er stonden rijdende zakken vuile was, een rek met een voorraad zepen en detergents, een boenmachine en nog een machine en een stofzuiger, twee stofzuigers. Het lokaal had geen raam, lag niet helemaal op het gelijkvloers en rook naar vast tapijt en een door de politie gesloten bordeel.’

‘En gij weet hoe dat ruikt.’

‘Ja, ik weet dat. Didier en Filip vonden het geschikt toen Debbie het geschikt vond en gingen het vervolgens en zonder wederzijds overleg, elk afzonderlijk, nog eens met Debbie scouten. In het midden van het lokaal stond een tafel uit het restaurant, een ronde tafel van Scandinavisch vurenhout, als een blanke op de markt van Timboektoe. De verkenner leidden hieruit af dat de seanceklik hier ook was bijeengekomen. Er stonden zeven stoelen.

‘Zeven stoelen met rechte rugen,’ stelde Debbie vast. Check.

Bij de verdere voorbereiding volgens de handleiding in vijftien stappen die Debbie stevig in de hand hield, liep het team vast op het item van de geestvriendelijke atmosfeer. De aard van het lokaal hield het risico in van alleen een bepaalde soort geesten aan te trekken. En dan was de vraag welke soort dat zou zijn. De heren keken naar de lichtbak aan het plafond. Voor Didier vertrouwd, hij werkte onder een lichtbak aan het plafond. Debbie stelde voor om het geval te verduisteren met een doek. Het werd een badhanddoek die een schimmenspel genereerde. Debbie hoopte dat de geesten zich welkom zouden voelen en probeerde alvast een aanroeping mits een vriendelijke en uitnodigende stem, wat voorbarig was. Ze dekte de tafel met een hoedslaken van het rek. Vier kaarsen in de vier kandelaars werden door de manager geweigerd waarbij hij met een vinger naar de rookmelder aan het plafond wees. Eén kaars in één kandelaar kon hij toestaan, omdat hij het al eens had toegestaan en Debbie daar assertief naar verwees. Zo leerde de manager dat het verschijnsel van het verworven recht ook in Vlaanderen een verworven recht is. Dat hij geen partij was voor blonde vrouwen met highlights wist hij al.

Er ontstond een discussie rond het opnemen van de seance. Filip weigerde. Hoe minder documenten, hoe minder risico’s, zo kon je zijn argumentatie samenvatten.

Tijdens het verdere verloop van die dag vonden Renilde en Katrien dat hun echtgenoten wel heel actief in het getouw waren voor ‘de seance’. Ze aanhoorden het overleg tussen Didier, Filip en Debbie in verband met het plaatsen van een glas water in het middelpunt van de tafel. Ze wisselden een blik van mannen zijn pubers en ze werden vriendinnen.

Het gezelschap plande de seance na het avondeten. Douchen, omkleden, maaltijd, seance. Toeristen passen na een dag all-in zonnebaden niet meer in hun kleren. Zonnebaden, zonnecrème, badpak, badhanddoek, ligzetel, zwembad, dat accordeert. Maar gedoucht en ontdaan van zonnecrème en omgekleed en blinkend van de aftersun, zien toeristen er uit als gekookte schaaldieren bij glühwein op de kerstmarkt. ‘Zorg ervoor dat iedere genodigde zich echt opmaakt voor een bovennatuurlijke ervaring,’ had Debbie voorgelezen.

Didier en Filip leken opgewonden. Debbie was opgewonden. Renilde en Katrien hadden zich geschilderd en behangen. Johan en Davy hadden ruzie gehad en Johan was het aan het goed

maken. De maaltijd verliep all-in en werd kritisch becommentarieerd op vlak van zout, peper, andere kruiden, temperatuur en oorsprong. Er was door de touroperator lokale keuken beloofd en dus was het de vraag of daar weer frieten bij pasten.

‘Smartphones uit, we gaan we er aan beginnen!’, riep Filip plots en sprong recht.

‘Maar Fie-liep!’, piepte Debbie, ‘ik ben bang!’ Ze beseftte dat volgens haar lijst bange mensen niet konden uitgenodigd worden omdat die de seance konden verstoren, ze herstelde zich en sprong ook recht.

Het gezelschap trok naar de berging. Het enthousiasme en sérieux varieerde onder de trekkers en de volgers. Met hun echtgenotes erbij zag de berging er voor Didier en Filip anders uit.

‘Wat een stinkkot is dat hier,’ siste Renilde.

‘Dat zal helpen.’ Debbie toverde uit haar tas een pakje tevoorschijn. Wierook. Geen wierook, had de manager gezegd, een waarschuwing die het gezelschap in hoofde van Debbie in de wind sloeg toen iedereen had plaats genomen. De rookmelder ging af. De eerste seance werd onmiddellijk geannuleerd wegens volledige verstoring van de toeristen- en geesteswereld en ingeruild voor een Duvel en een witte wijn aan de bar en nog een tweede om te bekomen.

De manager drukte hen een uur later, in de aanloop naar de tweede-keer-goede-keer-seance, op het hart om Sufax niet aan te roepen. Dat had de vorige groep blijkbaar wel gedaan of toch iets in die aard. Sufax. De manager draaide zijn donkere irissen in zijn witte oogwit. Voor de groep ging onmiddellijk de vraag af: Who the fuck is Sufax? En lijkt Sufax niet heel fel op de naam van de stad hier niet ver van ons hotel?

‘En nu serieus!’

‘En nu serieus!’, herhaalden Renilde en Katrien en begonnen te giechelen.

‘Is het goed dat ik de lijst overloop?, vroeg Debbie. ‘Is er iemand bang voor spoken?’

Dat was een directe vraag. Er was niemand bang voor spoken.

‘Geloven jullie in de geesteswereld?’

‘Ja, we geloven in de geesteswereld,’ volgde vrolijk in koor.

‘Ja maar, dat staat hier,’ Debbie hield de handleiding dicht bij de kaars, *‘Als er ook maar één persoon is met een sceptische houding of vindt dat het allemaal maar koddig is, dan zal de kracht van de seance worden verzwakt.’*

‘Kom, doe voort. Hoeveel vragen staan er op die lijst?’

‘Vijftien.’

‘Wie gaan we aanroepen?’

‘We moeten eerst een kring maken, mekaar een hand geven.’

Ze gaven mekaar een hand.

‘Ogen sluiten!’

‘Wie gaan we aanroepen?’

Debbie begon te wenen. Gedrag dat de mannen in eerste instantie niet begrepen want ze hadden het niet zien aankomen. Ze wou Rex aanroepen en zoals het gezelschap vreesde, was Rex haar hond. Niemand van het gezelschap was vertrouwd met het aanroepen van geesten, laat staan die van een hond.

‘Zo die al een geest heeft,’ merkte Didier op, waarmee hij niet scoorde bij Debbie.

‘We roepen een goede geest op,’ stelde Renilde voor.

‘Hoe gaan we dat weten?,’ bromde Didier.

‘We vragen het hem,’ antwoordde Renilde.

‘Ben je een goede geest of wa?’

‘Ja.’

‘Ja, wat ja?’

‘Als hij ja antwoordt, is hij een goede geest.’

‘En hoe zal hij ja antwoorden?’

‘Awel hier.’

‘Wat is dat?’

‘Een ouijabord.’

‘Allez vooruit. Een oui-ja-bord. Tweetalig. Het komt uit Schaarbeek zeker?’

‘Sjst. De andere groep kreeg het van mijnheer Gaspard. Hier is het plankje en dat moeten we gezamenlijk over de letters bewegen. En zo ontstaan antwoorden op de vragen die we stellen.’

‘Jezus...’

‘Wacht, nog niet beginnen met te aanroepen. Geeft iedereen mekaar een hand voor de kring? Concentratie!’

‘Ben je een goede geest?’

‘Een hand op het plankje!’

‘J - A.’

‘Terug een kring! Ben je Sufax?’

‘N - E - E.’

Oef.

‘Ben je Rex?’, vroeg Debbie. Het glas in het midden van de tafel ging om en de kring was abrupt verbroken.

‘Het is toch niet mogelijk,’ zuchtte Davy.

‘Blijf nog even,’ suste Johan.

Nadat de gemoederen gekalmeerd waren en de tafel gedekt met een droog hoeslaken en een vers glas water, werd de kring opnieuw geïnstalleerd. Concentratie. Het water in het glas stond vlak. De kaars flakkerde. De groep wachtte. Renilde hield toezicht op het Ouijabord en de correcte toepassing. De kaars brandde helder. Debbie maakte aanstalten om in trance te gaan en in tongen te spreken. Ze tastte de eerste vreemde klanken af. Davy gaf haar een vrouwonvriendelijke schop onder de tafel.

‘Ai gij! We hebben een medium nodig!’, reageerde Debbie, ‘het staat hier, iemand die psychisch meer begaafd is, dat kan de juiste persoon zijn om de seance voor te zitten. Schoppen helpt niet.’

Katrien voelde zich geroepen op vlak van ‘psychisch meer begaafd’, maar voelde zich anderzijds psychisch voldoende ervaren om zich gedeisd te houden.

‘Kring maken!’, beval Renilde. ‘Wie ben je?’

Het water in het glas begon te trillen. Het ouijabord sprak: ‘A - N - T - R - A - X.’

‘Oei, is dat gevaarlijk?’

‘Antrax is miltvuur, kiekeen,’ reageerde Johan.

‘Hoe kan ik dat nu weten? Daarom ben ik nog geen kiekeen.’

‘Miltvuur is niet bij pluimvee, miltvuur is bij koeien!’ voegde Davy er aan toe. ‘Allez, ook bij soldaten...’

Katrien voelde aan dat een therapeutische sessie emotieregulatie aan de orde was.

‘Allemaal ontspannen en ademen via de buik!’ Daarop daalde ze een octaaf en fluisterde: ‘We ontspannen onze spieren... en ademen via de buik... Diep... in... en uit... In... twee... drie... vier... vijf... vasthouden... twee... drie... uit... twee... drie... vier... vijf...’ (vijf maal)

Het werkte. Het werd ondertussen middernacht. De spirituele energie kwam. Debbie heette Antrax welkom en vinkte het item ‘welcome atmosfeer’ af op haar lijst. Ze vroeg Antrax hoe het met hem ging en hoe het daar was, in het hiernamaals, maar daar kwam geen antwoord op. Hij had wel een boodschap. Over de toekomst. Hun toekomst. Hij voorspelde: ‘G-E-L-D-’.

‘Dat is beter. Dankuwel Antrax jongen,’ zei Filip

‘Wacht, zwijg, het is nog niet gedaan!’

‘-Z-O-R-G-E-N.’

De kring keek naar elkaar. Er liep een siddering door de kring. Wie was de schuldige? Wie had het bord gestuurd?

‘Plezant hier,’ bromde Johan.

‘Ik ben vastbenoemd,’ reageerde Renilde.

‘Ik ook,’ zei Didier, ‘en ons huis is afbetaald.’

‘Bijna,’ zei Renilde.

‘Sjst,’ sisten de anderen. Ze keken opnieuw naar elkaar. Wat konden ze nog vragen? Welke geldzorgen? Wat als Antrax de waarheid had gesproken? Ze dachten het zelf soms ook van die geldzorgen.

‘We vragen het opnieuw,’ zei Renilde. ‘We hebben het misschien niet goed verstaan.’

Ze herstelden de verbroken kring.

‘Iedereen moet zijn best doen!’

‘G-E-L-D-Y...’

‘Niet foefelen!’

‘Z-O-R-G-E-N.’

‘Ai.’

‘Toch zorgen.’

De kaars ging uit. Het ouijabord sprak niet meer. Algemene verlamming. Een kilte woei over de zongebrande huiden, aftersun op kippenvel.

‘Kom we zijn hier weg.’

Bedrukt ging elk zijn weg. Welke geldzorgen? Waarin minder? Was het waar? Was het zever? Elk ging zijn weg met zijn eigen zorgen. Alle wegen leidden naar de lobby.

‘We hadden beter geen seance gehouden.’

‘We hadden het beter niet geweten.’

‘Geloof jij het dan?’

‘Het kan.’

‘Het kan altijd.’

‘Het kan zeker.’

‘Lach er niet mee.’

‘Wij hebben wel nog iets aan de kant staan.’

‘Heb jij iets aan de kant staan?’

‘Wij betalen nog af.’

‘Wij hebben juist verbouwd. We zijn nog bezig eigenlijk.’

‘Ik heb geïnvesteerd.’

Davy moest zijn auto nog afbetalen en keek daarbij veelbetekenend naar Johan alsof die de schuldeiser was.

Vastgebonden in lopende verbintenissen, lopende contracten en engagements volgens hun huidig inkomen, gingen ze een woelige nacht tegemoet. Er mocht niets gebeuren. Angst voor het materiële, waarvan ze ruim voldoende hadden. Angst om niet meer te kunnen consumeren, het genot van het consumeren. Gaan shoppen en er eens geld tegenaan smijten, er eens geld doorjagen.

Het donker van de nacht maakte gedachten groter en leidde, aangewakkerd door alcohol, tot piekeren en een onderbroken, onrustige slaap. Ga ik mijn werk verliezen? Gaan we ons huis kunnen afbetalen? Gaan we moeten besparen? Gaan we nog kunnen op reis gaan? Gaan we onze verbouwing nog kunnen doen? Gaan we onze maandelijkse facturen nog kunnen betalen? Gaan we nog een pensioen hebben? En een dertiende maand? En vakantiegeld? Ga ik nog in het zwart kunnen werken? Wat gaan de vrienden zeggen? De onbestemde angst van geldzorgen. Gaan we nog een dak boven ons hoofd hebben? Komt er oorlog? Gaan we nog eten kunnen kopen? Gaan we ons nog kunnen verwarmen? Gaan we omkomen van ontbering? We gaan minder hebben.

De dames keken de volgende ochtend met wallen onder de ogen naar hun sandalen. Maar welke geldzorgen? De angst won en tegen beter weten in organiseerde het gezelschap een tweede seance de avond van de zesde dag. Ze zouden Antrax volgens de richtlijnen bedanken in de hoop iets meer los te krijgen op vlak van die geldzorgen.

‘Antrax, ben je daar nog?’

‘J-A.’

‘Hij is daar nog,’ kreette Debbie.

‘Welke geldzorgen?’, vroeg Katrien op de man af. Ze had die vraag als maatschappelijk werkster al meermaals moeten stellen.

‘D-E-B-E-U-R-S.’

Een beving ging door de tafelkring. Die kwam van de drie mannelijke vijftigers kwam. Ze hadden het al gedacht en gevreesd. Ze belegden alle drie ‘een beetje’ op de beurs. Een spaarboekje bracht niets meer op. Met de inflatie ging hun spaargeld achteruit. En dat was niet te verdragen.

‘Zakken of stijgen?’, vroeg Filip snel, zijn stem in onderhandelmodus.

‘Je vraagt twee dingen,’ reageerde Renilde. Zij had ervaring met het opstellen van examenvragen.

‘Gaat de beurs zakken?’

‘J-A.’

‘Veel?’

‘J-A.’

‘Wanneer?’

Geen antwoord.

‘Gaat ze dan weer stijgen?’, vroeg Johan

‘J-A.’

Opluchting.

‘Maar wanneer,’ zuchtte Didier, ‘morgen, overmorgen? Ik heb juist gekocht.’

‘Ik ook,’ zei Filip. Wat hem een scheve blik van Katrien opleverde. Hij had misschien wel gekocht maar dan toch geen aandelen, of toch geen aandelen waarvan ze op de hoogte was.

‘Ik ook,’ zei Johan, ‘met wat ik over heb op het einde van het jaar.’

Didier en Filip knikten.

‘En geef maar toe dat je een beetje teveel gekocht hebt,’ siste Katrien.

‘Te veel, te veel, wat is te veel?’, bromde Filip met ronde buik en dikke onderkin, alsof het toch al veel te veel moest zijn vooraleer het voor een man als hij, goed in de slappe was, te veel was.

Dan ben ik toch voorzichtiger, dacht Didier. Beter nagedacht. En Johan dacht hetzelfde.

‘Gaan we nog iets vragen of niet?’, vroeg Debbie.

‘Gaan we geld verliezen?’

‘J-A.’

‘Zie wel!’

‘Maar altijd maar dat geld, stop daar nu mee!’, riep Debbie. ‘Ga ik nog een mooie man ontmoeten?’

‘Of een nieuwe hond,’ murmelde Davy.

Het glas ging om. Weg was de concentratie en weg was Debbie, snikkend en met slaande deur. Renilde blies de kaars uit, zei ‘proficiat allemaal!’ en stak het licht aan. Iedereen keek met knipperende ogen naar iedereen. Nieuwe gezichten.

‘We hadden van de geest afscheid moeten nemen,’ klaagde Debbie terug aan de deur, nog duidelijk gekwetst.

‘Die zal nu wel weg zijn,’ bromde Didier.

‘Dat weet je niet,’ zei Debbie.

‘Is het nu gedaan met die onnozele geesten!,’ riep Renilde tot achterin de klas.

‘Zeg dat niet!,’ reageerde Debbie. ‘Jij hebt er van in het begin niet in geloofd! En zie nu!’

‘Zie nu wat?,’ en daarbij nam Renilde de houding aan van een grote hond, genre Rottweiler, in de veronderstelling dat Debbie’s Rex van een kleiner ras was, nee, geen Pekinees want je kon een Pekinees toch niet Rex noemen.

‘Nu gaat de beurs crashen!,’ piepte Debbie.

‘Zit gij op de beurs misschien?,’ dreigde Renilde.

‘Het is tijd voor een Duveltje,’ zei Filip en verliet de tafel.

De mannen dronken stevig, all-in. Davy bleek ook op dat vlak militair getraind.

De resterende dagen in het resort verliepen in mineur. Debbie bleef op haar honger. Didier maakte zich geldzorgen. Renilde had relationele zorgen want Didier zou weer gestresseerd rondlopen, ijsberen in Noord-Afrika. Filip had geldzorgen. Katrien had relationele zorgen want Filip zou weer alleen met zijn geld bezig zijn en met halve oplossingen afkomen. Johan had geen geldzorgen maar maakte zichzelf verwijten omtrent genomen beslissingen. En Davy had relationele zorgen want zou te weinig aandacht krijgen en er was hem toch ook half en half een kleine auto beloofd? Toch? En hij had al een klein sportmodel in gedachten en zag er zich eigenlijk al mee naar de kazerne rijden.

De zeehonden lagen zoals voorheen aan het zwembad en aten en dronken zoals voorheen all inclusive ’s morgen en ’s middags en in de namiddag en in de vooravond en ’s avonds. Onrustig, alert, waakzaam, bezorgd. Het was andere gasten ter ore gekomen. Dat er iets gebeurd was, iets zou gebeuren. Of zoiets. Een gerucht. Maar wat?

‘Wat zou het ergste zijn dat er kan gebeuren?’ vroeg Johan aan Didier en Filip. Als psychiatrisch verpleegkundige had hij zelf in de praktijk enkele therapeutische vragen geleerd. Dat was er één van en die stelde hij nu aan de verkeerde personen, op het verkeerde moment en in de verkeerde context.

Didier verliet op Hegeliaanse wijze het gesprek ten einde de these en de antithese te synthetiseren. Filip zweeg en zat met zijn financiën in zijn hoofd, die waren geoptimaliseerd door een financieel expert van de bank en sedert de voorbije nacht beseftte hij, helder en duidelijk voor de geest, dat die optimalisatie zo optimaal was dat er niets mocht gebeuren wat in de optimalisatie niet was voorzien, zoals een crash van de beurs. Dat had hij onthouden van de seance, de beurs gaat crashen. De boodschap was binnengekomen. Had zijn financieel expert het hem voorspeld, hij had het niet geloofd, maar dit was anders. Een financieel expert van een

bank zegt zoiets altijd, in zijn eigen voordeel en in het voordeel van de bank, dat weet iedereen. Maar welk voordeel had Antrax eraan?

Het was waar omdat hij bang was dat het waar was, en daar was hij bang voor. Ook omdat hij net een Mercedes had geleased. Een Mercedes waar hij al mee rondreed, al een week mee rondreed, een week vóór hun wintervakantie naar de zon. En dat leasingcontract woog als een dood gewicht op zijn klein aannemingsbedrijf. De financieel expert had hem verzekerd dat het kon bij optimalisatie. En dat had Filip graag geloofd. Een auto was fiscaal altijd interessant, dat wist Filip zelf, ook al betaalde zijn vennootschap weinig belastingen omdat veel werken na zonsondergang werden afgerekend. Katrien reed nog met de oude Fiat. Hij zag zich al zelf terug met die Fiat rijden. Net nu, nu hij Katrien had beloofd dat zij ook een auto van de firma zou krijgen. En daarop had Katrien onmiddellijk gezegd dat ze een BMW-cabrio wilde. ‘Dat is koud in de winter,’ had Filip gezegd. ‘Maar in de zomer niet en dan rij ik in de winter met uw Mercedes.’ ‘Dat zal wel zijn,’ had hij geantwoord. En om de plooiën glad te strijken ging hij akkoord met de last minute wintervakantie all-in naar de zon. En daar lagen ze nu.

Suiker, vet en alcohol en weinig lichaamsbeweging maken angstig. Ik waarschuwde hen elke dag wel twintig keer, maar wie gelooft er nu Gaspard Verdoodt en zijn kennis van de geesteswereld? De vrouwen wel, die geloofden mij, de mannen haalden hun schouders op. Maar niemand deed iets, ze veranderden niets, die zeehonden. Suiker, vet en alcohol waren op voorhand betaald. Aan het zwembad liggen was op voorhand betaald. De zon ook. We zaten deze morgen op hetzelfde vliegtuig terug. Voilà... Mijn trein is daar.’